

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

Articulus II. An distinctio realis in tertio sit necessaria & sufficiens ad
salvanda contradictoria in Deo?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

Resp. ad 1. siquidem contendas æqualitatem ante intellectum, sic dari æqualitatem attributorum negativam, non autem positivam, hoc est dari negationem excelsis unius supra aliud, hoc ipso, quia sunt formaliter idem, si verò deberent esse positive æqualia, deberent insuper esse strictè realiter distincta, quod nec Scotista concesserit. Ad 2. Respondet Bachonius, intentionem, ac sensum S. Patris esse, si sapientia, magnitudo &c. quæ in rebus sensibilibus realiter, secundum esse absolute, & secundum diversa genera differunt, tamen in DEO posita non dirimunt ejus simplicitatem; ergo quæ in sensibilibus relativè differunt & intra idem genus, si in DEO ponantur, multò minus dirimunt ipsius simplicitatem.

27. Altera est objectio, petita ex pluralitate definitionum, quam logici in gradibus metaphysicis solvant, & distinguunt. Illa distinguuntur formaliter ante intellectum, quibus ante intellectum conveniunt diversæ definitiones, si conveniunt formaliter & adæquatè diversæ, conc. inadæquatè & fundamentaliter diversæ. nego. sed essentia v. g. attributis, personalitatibus ante intellectum conveniunt diversæ definitiones, formaliter adæquatè diversæ, nego; inadæquatè & fundamentaliter diversæ conc. min. & nego conseq.

28. Tertia objectio & fundamentum huic loco proprium petitur è prædicatis contradictoriis. Illa actu distinguuntur ante intellectum ex natura rei, quibus independenter ab intellectu conveniunt

prædicata realia contradictoria, aliàs convelleretur illud primum principium metaphysicum: Idem non potest simul esse & non esse: sed ex Conciliis fide constat, de essentia, personalitatibus, & attributis affirmari contradictoria realia, quæ ipsis conveniant independenter à nostro intellectu: ergo etiam distinguuntur independenter à nostro intellectu; non certè strictè realiter, ut res à re, hic enim est error Porretani: ergo formaliter ex natura rei, ut formalitas à formalitate. Min. constat, quia independenter à nostro intellectu verum est: *Filius producitur, essentia non producitur: Pater generat intellectum, non generat voluntate, &c.*

Resp. primò. Si ille Achilles Scotisticus esset²⁹, alicujus roboris, probaret etiam distinctionem strictè realem; siquidem esse, non esse, produci, non produci, gignere, non gignere sunt contradictoria, non tantum formalia, sed etiam realia: unde hoc argumento convictus Porretanus inter absolutas perfectiones distinctionem realem admisit.

Resp. secundò. dist. maj. Illa sunt actu distincta, ex natura rei, quibus ante intellectus operationem actu & formaliter conveniunt contradictoria, conc. quibus conveniunt tantum virtute & fundamentaliter, nego. Sed hoc reperitur in Divinis, virtute & fundamentaliter conc. actu & formaliter nego min. & conseq. Cujus distinctionis ratio mox patebit ex dicendis.

ARTICULUS II.

An distinctio realis in tertio sit necessaria & sufficiens ad salvanda contradictoria in DEO?

S U M M A R I A.

1. Explicatur, quid nominis sit distinctio realis in tertio?
2. Eius fundamentum.
3. Oppugnatur auctoritate Florentini, & D. Th.
4. Ratio prima, de quibus dantur contradictoria distinguendi debent.
5. Confirm. per contradictoria Synonyma.
6. Salvanda sunt contradictoria priusquam verificetur distinctio realis in tertio.
7. Plures propositiones contradictoria, qua non solvantur per distinctionem in tertio.
8. Sufficit extremorum virtualis distinctio ad salvanda contradictoria.
9. Disparitas inter relativè & contradictoriè opposita.

§. I.

Explicatio & probatio distinctionis realis in tertio.

1. Distinctio realis in tertio secundum Recentiores est, quæ unum extremum identificatum cum altero extremo identitate inadæquatà, simul identificatur cum tertio realiter distincto ab illo altero extremo, E. g. Natura Divina dicitur cum paternitate identificari identitate inadæquatà, quia non sic identificatur cum paternitate, ut non simul

identificetur cum aliquo tertio extremo, quod est filio realiter distincta à paternitate, ideoque in illa includitur realis distinctio, qua intercedit inter paternitatem & filiationem, & dicitur distinctio realis in tertio, in quantum scilicet natura est inadæquatè identificata filiationi, quæ realiter à paternitate distinguitur. Dicunt igitur naturam divinam & paternitatem recipere prædicata contradictoria, quia licet secundum habitudinem, quam natura divina præcisè dicit ad paternitatem, sit penitus indistincta, in tertio tamen extremo, nempe filiatione, cum qua pariter & inadæquatè identificatur, habet realem distinctionem à Patre: sicque sufficienter habet capacitatem recipiendi contradictoria, v. g. *Natura divina est filius* (ratione identitatis cum filio) *natura divina non est filius* (ratione identitatis cum Patre, qui à filio realiter distinguitur) Hæc igitur ratione & distinctione reali in tertio conantur amoliri à Divinis omnem contradictionem apparentem, sive salvare omnia contradictoria, quæ versantur inter prædicata absoluta comparata cum relativis. E. g. *essentia communicatur*, inquit, *paternitas non communicatur*: ideo verificatur in Divinis: quia licet essentia, quatenus identificatur cum paternitate, non recipiat hoc prædicatum contradictorium, *non communicatur*, tamen quatenus simul involvit

idea

identificationem cum filiatione, in hoc tertio extremo, nempe filiatione realiter distinguitur à paternitate, sicque fit capax hujus prædicati contradictorii non communicatur.

2. Ratio præter impugnationes distinctionis virtualis solvendas inferius est. Cum nihil possit realiter esse & non esse, ideo realiter non potest dari affirmatio & negatio ejusdem prædicati realis de quibusdam extremis, nisi inter illa intercedat realis distinctio: Sed secundum fidem de essentia & paternitate v. g. realiter affirmatur & negatur reale prædicatum: nempe *communicari*: ergo inter hæc extrema debet admitti vera realis distinctio, & non tantum illa virtualis, quæ nullo modo tollit simplicissimam identitatem extremorum. Atqui talis vera realis distinctio non potest esse immediata, stricte realis; hæc enim damnata est à Conc. Rheimensi: non realis formalis, utpote pariter repugnans formali simplicitati & perfectioni divinæ; ergo realis mediata, sive in tertio: quæ tanquam principis fidei maximè consentanea, aptissima quoque est ad verificandam sub contradictione contradictoria, quæ producuntur de divinis.

Confirm. Major est oppositio contradictoria quam relativa; ergo cum oppositio relativa in divinis requirat formalem & realem distinctionem extremorum: etiam oppositio contradictoria illam requiret.

§. II.

Hæc distinctio non sufficit ad salvanda contradictoria in Divinis.

3. **CONCLUSIO.** *Hæc distinctio mediata & realis in tertio non est sufficiens ad salvanda in divinis prædicata contradictoria.* Probat in primis autoritate Concilii Florentini. i. cit. Sess. 25. ubi in confessione fidei dicit, *ne divinam substantiam re, non autem solâ ratione ab hypostasis & personis differre credere videamur.* adeoque inter divinam essentiam & hypostasies agnoscit solam distinctionem rationis. Atqui hæc nova RR. sententia non est contenta distinctione rationis, sed requirit distinctionem realem inadæquatam inter essentiam & hypostasin Patris v. g. ergo contrariatur menti Concilii Florentini. Neque Angelicus Doctor aliam agnoscit distinctionem, quam rationis, ut præter alios ipsius textus constat inf. ex q. 28. a. 3. ad 2. ubi: *dicendum inquit, quod in quantum essentia & persona in Divinis differunt secundum intelligendi rationem, sequitur, quod aliquid possit affirmari de uno, quod negatur de altero.*

4. Probat ulterius ratione primò. Circa illa extrema debent salvari contradictoria, de quibus prædicantur; sed distinctio in tertio non salvat contradictoria circa illa extrema, de quibus prædicantur ergo distinctio realis in tertio non salvat contradictoria. Minor probatur: nam v. g. in hæc prædicatione, *essentia communicatur, paternitas non communicatur, id communicari, non communicari*, non prædicatur de essentia, ut est in se, & ut est in filiatione, sed de essentia, ut est in se, & ut est in paternitate: ergo circa ista duo extrema *essentia & paternitas* non tollitur contradictio, quam apparenter inferunt hæc contradictoria *communicari & non communicari*.

Confirm. Aequè vera, imò Synonyma est hæc prædicatio: *essentia ut absoluta in se communicatur, essentia ut identificata cum paternitate non communicatur*, quam ita: *essentia communicatur, paternitas non communicatur*; Sed est impossibile, quod hæc prædicatio verificetur propter identificationem cum filiatione: quia ly *non communicari* prædicatur de essentia quatenus identificata cum paternitate, adeoque ut sic relativè opposita filiationi: ergo non potest prædicari de ipsa quatenus identificata filiationi: adeoque neque in hæc prædicatione *essentia communicatur, paternitas non communicatur*, ad salvanda contradictoria sufficit distinctio realis in tertio. Idem argumentum ad alias hujus generis prædicationes facillè applicabis. Adde, quod illa extrema debeant esse distincta, quæ in propositionibus contradictoriis significantur in recto, & locum subjecti obtinent, atqui tertium illud extremum v. g. filiatio tantum importatur in obliquo; ergo illius distinctio non sufficit.

Ratio est secundò. Prius ratione nostrâ cum fundamento in re verificatur contradictoria, quin verificetur distinctio in tertio: ergo ista non sufficit ad salvanda contradictoria. Antec. probatur primò. quia verificatur in divinis contradictoria absoluta de extremis absolutis cum fundamento in re: veluti, *DEVS intelligit per intellectum, non per voluntatem*: sed hæc verificatio ratione nostrâ antecedit distinctionem realem in tertio: hæc quippe supponit prædicata relativa; illa verò consistit in absolutis; sed absoluta in Divinis sunt priora relativis, ut est communis Theolog. ergo.

Probat antec. secundò. Prius est ratione nostrâ, quod Pater generet, essentia non generet, quam quod filius sit distinctus à Patre: ergo illa contradictoria sunt ratione priora, quam distinctio hujus tertii extremi nempe Filii. Antecedens probatur. Fundamentum & ratio à priori juxta Concilia & PP. quod filius sit distinctus à Patre, est origo, productio, generatio, processio: non autem è converso ratio productionis est distinctio: non enim ideo Pater est generans, quia filius est distinctus; sed iste ideo est distinctus à Patre, quia est genitus. ergo hæc contradictoria, *essentia non generat, Pater generat*, per prius verificatur in DEO, quam verificetur distinctio realis in tertio.

Ratio est tertio: Quod plura sint admittenda contradictoria in divinis, quæ nullatenus per distinctionem realem in tertio salvari possunt. Nam primò. Hæc ipsa sunt contradictoria: *Pater est distinctus à tertio extremo, natura non est distincta à tertio extremo: Natura est identificata cum tertio extremo, Paternitas non est identificata &c.* Item *essentia DEI est una, Persona sunt tres. Essentia DEI non est Genitor, non Genitus, non Procedens, Persona sunt Genitor, Genitus & Procedens. Filius procedit per intellectum, non per voluntatem.* Ubi tunc est distinctio in tertio, cum nullum sit assignabile?

§. III.

Solvitur fundamentum Adversariorum.

Argumentum primò propositum distinguo 8. A majorem. De extremis tam formaliter & actu, quam virtualiter realiter indistinctis non possunt affirmari contradictoria realia, conc. tantum
rea-

realiter actu distinctis, nego maj. & sub data distinctione nego conseq. Nec refert, quod distinctio virtualis non tollat simplicissimam identitatem perfectionum: sufficit enim, quod eminentia illius simpliciter & unitatis aequivalat distinctis formalitatibus, sicque diversitas etiam oppositas denominationes respectu nostri intellectus illam eminentissimam simplicitatem inadæquate attingentis fundare possit, de quo §. sequenti.

Ad Confir. Resp. primò. Hinc nimirum probati, nempe scilicet realem & immediatam distin-

ctionem extremorum, qualem fundat oppositio relativa in Divinis. Resp. secundò. aut, maj. oppositio contradictoria est major, quam relativa, si sit & maneat verè, non tantum apparenter talis conc. secus nego. atqui oppositio contradictoria in divinis tollitur per virtutem distinctionem, utpote quæ ad hunc effectum aequivalat distinctioni actuali. Relativa verò oppositio manente nimirum fundamento ipsius, quod est producere & produci, manet formaliter & actu in divinis.

ARTICULUS III.

An & qualis admittenda sit distinctio virtualis in Divinis?

SUMMARI A.

1. Definitio distinctionis virtualis.
2. Non est mera æquivalentia, sed eminentia intrinseca.
3. Simpliciter complexione ministrat diversas conceptus obijctibiles.
4. Non est ipsa distinctio rationis ratiocinata, sed fundamentum ipsius.
5. Refutatio alicujus Recentioris.
6. Continet formalitates pertinentes ad diversas lineas.
7. Auctoritas PP. pro distinctione virtuali.
8. Perfectiones in DEO unita non minus sunt obijctibiles nostro intellectui, quam distincta in creaturis.
9. Inductione ostenditur necessitas distinctionis virtualis.
10. Inductione contradictoriorum probatur sufficientia distinctionis virtualis ad salvanda contradictoria.
11. Quomodo in identitatis omnia realia predicata debeant esse idem?
12. Realis identitas actualis in Divinis semper est vera, non etiam virtualis.
13. Distinctio virtualis verificat propositionem negativam aliquo, sed non omni modo, quo distinctio realis actualis.
14. Non datur actu contradictoria in DEO ante operi intellectus.
15. Imaginaria difficultates in distinctione virtuali, ejusq. comparatio cum formali ex natura rei.
16. Ratio salvandi contradictoria in distinct. virt. non est mera capacitas recipiendi denominationes contradictorias.
17. Distinctio virtualis salvat mysterium Trinitatis.
18. Non evertit, nec favet heretico.
19. Quomodo in DEO non datur actus primus?
20. Quanam distinguantur distinctio virtuali extrinseca?
21. An & cur distinctio virtualis appelletur intrinseca & realis?
22. Videtur a DEO & Beatis.

§. I.

Expositio distinctionis virtualis.

1. Uicquid de virtuali distinctione dicant, dividant, definiant RR. à nobis hoc nomine nihil aliud intelligitur, quam intrinseca eminentia divine perfectionis per simplicem complexionem omnium

R. P. Metz. g. Theol. Schol. Tom. I.

perfectionum, ad diversas lineas pertinentiam (hoc est in rebus creatis non ex sola limitatione, sed etiam ex formali diversitate distinctarum) præbens intellectui creato fundamentum varias denominationes etiam oppositas tribuendi.

Dixi primò esse intrinsecam eminentiam, ut significatem non esse meram æquivalentiam vel perinde se habentiam cum aliquibus actu distinctis, aut meram connotationem ad creaturas, etiam enim certum sit, hanc eminentiam non esse sine a quo potentia cum formis inter creaturas distinctis; quia tamen hæc æquivalentia sepe delimitur a solo extrinseco connotato, iud quo verificari non potest, sicuti per RR. ex connotatione duplicis loci idem corpus quamvis replicatù datur virtualiter dup. ex. idè motus ex connotatione agentis & patientis est virtualiter duplex: & inde actio, hinc passio dicitur; ideo potius est distinctio virtualis extrinseca, quam intrinseca, quippe non ex aliquo sibi intrinseco & omni altero præsupposito, sed ex aliquo extrinseco connotato distinctis æquivalens adeoque præbens fundamentum extrinsecum intellectus unum ab altero distinguendi. Hæc autem in DEO non sufficit: quia pluralitas & distinctio attributorum est (ut loquitur S. D.) ex proprietate ipsius rei, ex parte ipsius DEI in DEO tanquam radice verificante has conceptiones. in 1. d. 22. q. un. a. 3. imò ut loquitur d. 2. q. 1. a. 3. nullis enim creaturis existentibus, alia est in DEO ratio bonitatis, & alia sapientia & ad 3. Nomina, que proprie dicuntur de DEO, quantum ad significata per prius sunt in DEO, quam in creaturis; ut bonitas, sapientia & huiusmodi: & horum diversitas non nascitur per respectum ad creaturas, imò potius è converso, &c.

Dixi secundò per simplicem complexionem præbens fundamentum, &c. unde primò excluditur distinctio scolastica ante intellectum actu distinguens attributa & perfectiones in DEO. Secundò inducitur ratio; cur ista distinctio virtualis sufficiat ad salvanda contradictoria, quia cum formalitates limitata & actu distincta in creaturis præbeant intellectui diversos conceptus obijctivos & denominationes; cur hoc ipsum non præsent quatenus in eminentissima radice divina simplicitatis continetur respectu intellectus infinitatem divina perfectionis uno conceptu adæquare non valentis. Unde ex duplici capite hæc distinctio vocatur virtualis; primò quòd proveniat ex